

Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojisi Standartları ile İlgili Özyeterliklerinin İncelenmesi

Hakkı ULUCAN, Ebru Olcay KARABULUT

Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kırşehir, Türkiye.
Yazışma adresi: H. Ulucan, e-mail: hulucan@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliklerinin cinsiyet ve üniversite değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Araştırmanın evrenini, 2011- 2012 eğitim ve öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi, Sütçü İmam Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında beden eğitimi öğretmenlik bölümünde üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören, 132 bayan, 218 erkek olmak üzere toplam 350 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Çoklar (2008) tarafından geliştirilen “Eğitim Teknolojisi Standartları ile İlgili Özyeterlikleri Ölçeği” kullanılmış olup ölçeğin alfa güvenirlik katsayısı .80’dir. Toplanan veriler üzerinden yüzde, aritmetik ortalama, t testi ve tek yönlü Varyans analizi testi yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi bilgisayarda SPSS 16 istatistik program ile yapılmış olup, değişkenler arasında ilişki ve farklarda 0,05 önem düzeyi dikkate alınmıştır. Araştırmada genel olarak beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojileri standartları ile ilgili öz yeterliklerinin yüksek olduğu, cinsiyet değişkeninin öğretmen adaylarının özyeterliklerini etkilemediği tespit edilmiştir. Sonuçlarda ayrıca üniversite değişkenine göre öğrencilerin “sosyal, etik, yasal ve insani konular” alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim teknolojisi, eğitim teknolojisi standartları, beden eğitimi öğretmen adayları.

The Self-Sufficiency Analysis of Prospective Physical Education Teachers with regard to the Educational Technology Standards

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine whether the self-sufficiency of prospective physical education teachers regarding the educational technology differ accordingly to the gender and graduation variables. The nature of the study consists of 350 prospective teachers in total including 132 female and 218 male teachers studying in the third and fourth grades in the vocational schools of physical education and sports in AhiEvran University, Sutcu Imam University, Gaziantep University and Gazi University within 2011-2012 academic years. As the data collection tool, “The Self-Sufficiency Scale for Educational Technology Standards” developed by Coklar (2008) is used in the study whereas the alpha reliability coefficient of the scale equals to .80. The percentage, arithmetic mean, t-test and single direction variance analysis are applied on the collected data. On the other hand, the analysis of data acquired in the study is conducted through the SPSS 16 statistical software whereas the significance level of 0.05 is considered for the relations and differences between variables. In the study, the self-sufficiency levels of prospective physical education teachers regarding the educational technology standards are found high whereas the gender variable fails to affect the self-sufficiency of prospective teachers. Furthermore, it is realized by the results the significant difference appears in sub-dimensions of “social, ethical, legal and human affairs” for the students with regard to the graduation variable.

Keywords: Educational technology, educational technology standards, prospective physical education teachers.

GİRİŞ

Özyeterlik, bireyin bir yeterliği ne derecede yapabildiğinin doğrudan gözlemlenemediği durumlarda, bireyin bizzat kendi ifadesi ile o yeterliği ne derecede yapabileceğini veya yapamayacağını kendi inanç, tutum ve deneyimleri doğrultusunda ortaya koyan bir kavramdır (18). Özyeterlik inancı, bireylerin yaşamlarını etkileyen olaylarda performanslarını ortaya koyma kapasiteleri hakkında kendilerine ilişkin inançlarıdır ve bu inançlar, bireylerin nasıl

hissettiklerini, düşündüklerini, davrandıklarını ve güdülendiklerini de belirlemektedir (2).

Özyeterlik değeri yüksek olan kişi, bir işi yapabileceği konusunda kendilerine inanan bireylerin o işi başarmak için düşük düzeyde özyeterlik sahibi bireylere göre çok daha fazla çaba göstermekte, ilgili konuda etkinliklere katılmada daha istekli olmakta, bir güçlükle karşılaşmaları durumunda o güçlüklerle daha kolay mücadele edebilmektedir (2,16,17). Düşük düzeyde özyeterliliğe sahip bireyler ise yapacakları

işlerin olduğundan çok daha zor olduğu yönünde düşünülmektedirler (1).

Yapılan literatür çalışmalarında, son yıllarda eğitim alanında özyeterlik ile ilgili yürütülen çalışmaların öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin özyeterlik inançlarına odaklandığı görülmektedir (6,11,12). Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (23)'a göre öğretmen özyeterliği; “bir öğretmenin sahip olduğu becerilerle, öğrencide bağlılık ve öğrenme gibi istenen sonuçları oluşturup oluşturamayacağına ilişkin yargısı” olarak tanımlanmaktadır. Genel bir ifadeyle öğretmen özyeterliği, bir öğretmenin motive olmamış ve zor öğrencilerde bile, ilgi ve öğrenme gibi istenen ürünleri kazandırabilme becerilerine ilişkin inancıdır (12). Bu bağlamda, özyeterlik inancının öğretmen etkinliklerindeki bireysel farklılıkların açıklanması ve öğretmen davranışlarının anlaşılabilir olarak geliştirilmesinde kullanılabilirliği nedeniyle eğitim alanında da kullanılmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri içinde bulunduğumuz çağda hızlı gelişmektedir. Bu durum eğitim süreci açısından da büyük önem taşımaktadır. Bilgi iletişim teknolojileri, eğitimin önemli bir parçası haline gelmiştir ve eğitim kurumlarının teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmesini gerektirmektedir. Hiç kuşkusuz, eğitim kurumları da bu işlevin gerçekleştirilmesini öğretmenlerden beklemektedir (11,22). Öğretmenlerin bu beklentiyi karşılayabilmek için sadece öğrencilerine teknoloji kullanımını öğretmesi yeterli değildir. Öğretmenlerin aynı zamanda derslerde bu teknolojiyi kullanabilmeleri de gerekmektedir. Bir başka ifadeyle, öğretmenlere bu konuda düşen rol eğitim teknolojilerini okula ve sınıfa entegre etmekle sınırlı değildir. Öğretmenler, aynı zamanda öğrencilerin eğitim teknolojilerine yönelik olumlu tutum kazanıp, bu teknolojileri kullanmayı öğrenmelerinde de büyük rol oynamaktadır (22). Bilgi iletişim teknolojileri araçlarının eğitim süreci içine sokulması, sürecin hem daha verimli ve daha üretken bir hale gelmesinde hem de öğretmenlerin mesleki faaliyetlerinin çeşitlenmesinde de önemli bir etken olmuştur (15).

Eğitim teknolojilerinin kullanımında sahip olunan özyeterliğin etkisi üzerine yapılan araştırmalar bulunmaktadır (5,10,25).. Bu çalışmalarda genel olarak bilgisayar özyeterliği yüksek düzeyde olan kişilerin bilgisayarı daha çok kullandıkları yönünde araştırmalar bulunmaktadır. Özyeterliği düşük düzeyde olan bireylerin ise bilgisayarı daha düşük düzeyde kullanabildikleri bulgu olarak ortaya konmuştur (3,4). Ayrıca yine bu araştırmalarda bilgisayar özyeterliği yüksek olan bireylerin bilgisayar kullanımı konusunda sorunlarla karşılaşmaları durumunda sorunlarla başa çıkabilme konusunda daha yeterli oldukları sonucu ortaya konmuştur (14).

UNESCO tarafından tüm dünyada eğitim teknolojileri kullanımını artırmak, tüm öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanımını belirli bir düzeye getirerek, bir standarda ulaştırmak amacı ile öğretmenlere yönelik eğitim teknolojileri standartları geliştirilmiştir. Ülkemizde eğitim teknolojisi kullanımına yönelik öğretmen adaylarına eğitim verilmesine karşın, bu eğitimin dünyada kabul gören eğitim teknolojisi standartlarının neresinde olduğu bilinmemektedir. Bu amaçla öncelikle ülkemizde öğretmen adaylarının genel eğitimi ile bu eğitimin bir parçası olarak öğrenim gördükleri eğitim teknolojisi bilgilerinin araştırılması önemlidir. (5)

Bu bilgilerden yola çıkarak Beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliklerinin incelenmesi önem kazanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliklerinin cinsiyet ve üniversite değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir.

MATERYAL ve METOD

Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel nitelikli tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar, ilgilenilen durumu tanımlamayı amaçlamaktadır, tarama modeli ise var olan durumu var olduğu biçimde ve nesnel bir yaklaşım ile ortaya koyma üzerine temellenmektedir (13). Bu araştırmada farklı üniversitelerde öğrenim gören beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterlikleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Ahi Evran, Gaziantep, Sütçü İmam ve Gazi Üniversiteleri Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise, gönüllülük esasına göre katılan 132 bayan, 218 erkek olmak üzere toplam 350 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır.

Tablo 1. Araştırma grubunun demografik değişkenlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları.

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Bayan	132	37,7
	Erkek	218	62,3
	Toplam	350	100
Üniversite	Ahi Evran Ü.	94	26,9
	Gaziantep Ü.	85	24,3
	Sütçü İmam Ü.	89	23,4
	Gazi Ü.	82	25,4
Toplam		350	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Çoklar (5) tarafından NETS-T (National Educational Technology Standards) standartlarından yararlanılarak geliştirilen “Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojisi Standartları ile ilgili Özyeterliliklerinin Belirlenmesi” adlı ölçek kullanılmıştır. Ölçek 41 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar ve madde sayıları incelendiğinde, “Teknolojik İşlemler ve Kavramlar Bilgisi” alt boyutunda 6 madde, “Öğrenme Ortamları ile Öğrenme Yaşantılarının Planlanması ve Tasarlanması” alt boyutunda 8 madde, “Ölçme ve Değerlendirme alt boyutunda” 7 madde, “Verimlilik ve Mesleki Uygulamalar” alt boyutunda 12 madde, “Sosyal, Etik, Yasal ve İnsani Konular” alt boyutunda 5 madde ve “Bireysel Farklılıklara ve Özel İhtiyaçlara Göre Öğretimi Planlama” alt boyutunda 3 madden oluşmuştur.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının ölçekteki eğitim teknolojisi standartlarına ve her bir alt boyutuna yönelik maddelere verdikleri tepkiler ile genel durumun ve üniversiteler açısından dağılımının değerlendirilmesinde aritmetik ortalamalara göre yorumlanmıştır. Veri toplama araçlarında kullanılan beşli likert derecelendirme ölçeğine uygun olarak, elde edilen ortalama puanların derecelendirilmesinde “1.00-1.80 kesinlikle katılmıyorum, 1.81-2.60 katılmıyorum, 2.61- 3.40 kararsızım 3.41-4.20 arası katılıyorum ve 4.21 ve 5.00 arası kesinlikle katılıyorum” temel alınmıştır. Verilerin yorumlanmasında ise orta noktaya göre yorum yapılmıştır. Yani 3’den küçük olması durumunda öğretmen adaylarının “düşük özyeterliliğe”, 3 olması durumunda “orta özyeterliliğe”, 3’den büyük olması durumunda ise “yüksek özyeterliliğe” sahip oldukları şeklinde yorum yapılmıştır.

Çoklar (5) tarafından öğretmen adaylarına yönelik yapılan araştırmada ölçeğin alfa iç tutarlılık katsayısı .95 dir. Bizim yapmış olduğumuz araştırmada 90 öğretmen adayına iki aylık aralıklarla yapmış olduğumuz test tekrar test güvenilirlik çalışmasında ölçeğin alfa iç tutarlılık katsayısı .80 olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler üzerinden yüzde, aritmetik ortalama, t testi ve tek yönlü Varyans analizi testi

yapılmıştır. Verilerin analizi bilgisayarda SPSS 16 istatistik program ile yapılmış olup, değişkenler arasında ilişki ve farklarda 0,05 önem düzeyi dikkate alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 2’de görüldüğü gibi, eğitim teknolojisi standartlarını belirleme ölçeği genelinden elde edilen özyeterlilik puanlarının ortalaması (ortalama = 3,54), olarak hesaplanmıştır. Ayrıca, öğretmen adaylarının “Teknolojik işlemler ve kavramlar bilgisi” alt boyutu puan ortalaması (ortalama = 3,62), “Verimlilik ve mesleki uygulamalar” alt boyut puan ortalaması (ortalama = 3,73), “Ölçme ve değerlendirme” alt boyut puan ortalaması (ortalama = 3,57), “Öğrenme ortamları ile öğrenme yaşantılarının planlanması ve tasarlanması” alt boyut puan ortalaması (ortalama = 3,73), “Sosyal, etik yasal ve insani konular” alt boyut puan ortalaması (ortalama = 3,41), Bireysel farklılıklar ve özel ihtiyaçlara göre öğretimi planlama alt boyut puan ortalaması (ortalama = 3,54), olarak tespit edilmiştir. Bu ortalamalara göre beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili öz yeterliliklerinin tüm alt boyutlarda iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3’de görüldüğü üzere, yapılan t-testi analizi sonuçları, öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenine göre ölçeğin her bir alt boyutu için anlamlı düzeyde farklılaşmadığını göstermektedir ($p > 0,05$).

Tablo 4 incelendiğinde beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliliklerinin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre “Sosyal, etik, yasal ve insani konular” alt boyutunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Yapılan Tukey b testi sonucunda farkın Sütçü İmam Üniversitesi ile diğer üniversiteler arasından kaynaklandığı belirlenmiştir. Bu arada, Teknolojik işlemler ve kavramlar bilgisi, Verimlilik ve mesleki uygulamalar, Ölçme ve değerlendirme, Öğrenme ortamları ile öğrenme yaşantılarının planlanması ve tasarlanması ve Bireysel farklılıklar ve özel ihtiyaçlara göre öğretimi planlama alt boyutlarında gruplar arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 2. Beden eğitim öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ölçeği ve alt boyutları ile ilgili özyeterlilikleri.

Alt Ölçekler	N	Ortalama	Ss	Min	Maks
Teknolojik işlemler ve kavramlar bilgisi	350	3,62	1,17	1,00	12,67
Verimlilik ve mesleki uygulamalar	350	3,73	1,03	1,00	6,08
Ölçme ve değerlendirme	350	3,57	1,00	1,00	9,29
Öğrenme ortamları ile öğrenme yaşantılarının planlanması ve tasarlanması	350	3,73	1,11	1,00	11,00
Sosyal, etik yasal ve insani konular	350	3,41	1,17	1,00	14,40
Bireysel farklılıklar ve özel ihtiyaçlara göre öğretimi planlama	350	3,57	1,07	1,00	10,0
Toplam	350	3,54	,88	1,02	5,90

Tablo 3. Beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojileri standartları ile cinsiyet değişkenine ilişkin t - testi sonuçları.

Alt Ölçekler	Cinsiyet	N	Ortalama	Ss	t	P
Teknolojik işlemler ve kavramlar bilgisi	Bayan	132	3,70	1,23	,959	,338
	Erkek	218	3,57	1,14		
Verimlilik ve mesleki uygulamalar	Bayan	132	3,74	1,04	,137	,891
	Erkek	218	3,73	,995		
Ölçme ve değerlendirme	Bayan	132	3,52	1,00	-,779	,437
	Erkek	218	3,60	1,01		
Öğrenme ortamları ile öğrenme yaşantılarının planlanması tasarlanması	Bayan	132	3,76	1,27	,360	,719
	Erkek	218	3,72	1,00		
Sosyal, etik, yasal ve insani konular	Bayan	132	3,40	1,43	-,088	,930
	Erkek	218	3,41	,988		
Bireysel farklılıklar ve özel ihtiyaçlara göre öğretimi planlama	Bayan	132	3,60	1,20	,395	,693
	Erkek	218	3,55	,992		
Toplam	Bayan	132	3,55	,94	,109	,914
	Erkek	218	3,54	,85		

Tablo 4. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğrenim görülen üniversite değişkenine göre eğitim teknoloji standartları ortalamaları.

Alt Ölçekler	Üniversite	N	Ortalama	Ss	F	P
Teknolojik işlemler ve kavramlar bilgisi	Ahi Evran Üniv.	94	3,61	,955	2.553	.055
	Gaziantep Üniv.	85	3,52	,941		
	Gazi Üniv.	89	3,45	,965		
	Sütçü İmam Üniv.	82	3,92	1,691		
	Toplam	350	3,62	1,177		
Verimlilik ve mesleki uygulamalar	Ahi Evran Üniv.	94	3,76	1,005	,125	,945
	Gaziantep Üniv.	85	3,73	1,060		
	Gazi Üniv.	89	3,68	,959		
	Sütçü İmam Üniv.	82	3,76	1,049		
	Toplam	350	3,73	1,013		
Ölçme ve değerlendirme	Ahi Evran Üniv.	94	3,52	,966	1,907	,128
	Gaziantep Üniv.	85	3,45	,961		
	Gazi Üniv.	89	3,54	1,135		
	Sütçü İmam Üniv.	82	3,80	,940		
	Toplam	350	3,57	1,009		
Öğrenme ortamları ile öğrenme yaşantılarının planlanması ve tasarlanması	Ahi Evran Üniv.	94	3,70	,959	1,311	,271
	Gaziantep Üniv.	85	3,69	,946		
	Gazi Üniv.	89	3,62	1,104		
	Sütçü İmam Üniv.	82	3,94	1,402		
	Toplam	350	3,73	1,113		
Sosyal, etik, yasal ve insani konular	Ahi Evran Üniv.	94	3,32	1,028	3,360	,019
	Gaziantep Üniv.	85	3,32	,901		
	Gazi Üniv.	89	3,25	1,019		
	Sütçü İmam Üniv.	82	3,76	1,610		
	Toplam	350	3,41	1,175		
Bireysel farklılıklar ve özel ihtiyaçlara göre öğretimi planlama	Ahi Evran Üniv.	94	3,66	1,185	1,190	,313
	Gaziantep Üniv.	85	3,52	1,043		
	Gazi Üniv.	89	3,42	1,011		
	Sütçü İmam Üniv.	82	3,69	1,040		
	Toplam	350	3,57	1,075		

TARTIŞMA

Bilgi çağı dediğimiz 21. yüzyılda teknolojinin hayatın birçok alanında kullanılması ve hatta evlere kadar girmiş olması toplumların yaşam tarzları üzerinde değişiklikler meydana getirmekte, bu değişiklikler toplumsal yaşantıyı olduğu kadar eğitim uygulamalarını da etkileyerek teknolojiyi okul ve sınıf

ortamının bir parçası haline getirmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin teknoloji yeterliliği gündeme gelmekte, araştırmacılar öğretmenlerin teknoloji konusunda hangi bilgi ve becerilere sahip olması gerektiği sorusu üzerinde durmaktadırlar (26). Diğer yandan giderek teknolojik yeniliklerin kuşattığı günlük hayata öğrencileri hazırlıklı hale getirmek, bu konuda

iyi yetişmiş öğretmenlerin varlığı ile mümkün olacaktır. Bu açıdan, öğretmen yetiştiren kurumlarının öğretmen adaylarını teknolojik açıdan gerekli bilgi ve becerilerle donanmış hale getirmesi gerekmektedir (7,8). Bu bilgilerden hareketle yapmış olduğumuz araştırmada beden eğitimi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerde eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliliklerinin belirlenmesine çalışılmış olup aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Beden eğitimi öğretmeni adaylarının eğitim teknolojileri standartları ile ilgili öz yeterliliklerinin belirlenmesi amacı ile yapılan araştırmada beden eğitimi öğretmeni adaylarının öz yeterliliklerinin iyi düzeyde olduğu görülmüştür (tablo 2). Ortaya çıkan bu sonuç, ülkemizdeki üniversitelerde bulunan yüksekokullarda okutulan eğitim programının Yüksek Öğretim Kurumu tarafından belirlenmesinden kaynaklanmış olabilir. İlgili program ile öğretmen adaylarının alacağı genel kültür, alan bilgisi ve formasyon dersleri aynı içerikle okutulmaktadır. Ayrıca tüm öğretmen adayları eğitim teknolojisi standartlarını ön plana çıkartan bilgisayar ile öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme isimli zorunlu dersleri almaktadır (5).

Eroğlu ve ark (6), beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik yeterliliklerinin yüksek olduğunu tespit etmiştir. Gökteş (7), beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin üzerinde yaptığı araştırmada, öğrencilerin bilgisayar ve iletişim teknolojilerini kullanmada özgüvenlerinin yüksek olduğunu, Smarkola (20) öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının teknoloji kullanmada özgüven düzeyinin yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bu araştırmalar, araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojileri standartları ile ilgili öz yeterlikleri ile cinsiyet değişkeni arasındaki farka bakmak amacıyla t testi yapılmış, analizler neticesinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 3; $p > 0,05$). Bu sonuca göre cinsiyet değişkeninin beden eğitimi öğretmeni adaylarının eğitim teknolojileri standartları ile ilgili öz yeterliliklerini etkilemediği söylenebilir. Çoklar (5), Gökteş (9), Tavşancıl ve Keser (21), Yaman (24), Roussos (18), farklı gruplarla yaptıkları çalışmalarda cinsiyet faktörünün bilgisayar kullanımını, eğitim teknolojileri kullanımındaki öz yeterliliklerini etkilemediğini tespit etmişlerdir. Bu araştırmaların sonuçları bizim yapmış olduğumuz araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Tablo 4 incelendiğinde beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliliklerinin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre “Sosyal, etik, yasal ve insani konular” alt boyutunda guruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($P < 0,05$).

Farkın hangi üniversitelerden kaynaklandığını belirlemek için yapılan Tukey b testi sonucunda Sütçü İmam Üniversitesi ile diğer üniversiteler arasından kaynaklandığı belirlenmiştir. Teknoloji kullanımında yasal sorumlulukların bilincinde olma, telif hakkı bilinci, sağlıklı teknoloji kullanımı, bilgisayar kullanımında güvenlik önlemlerini bilme gibi konuları kapsayan (5) sosyal, etik, yasal ve insani konular alt boyutunda sahip olunan özyeterliliklerin öğrenim görülen üniversiteye göre farklılaşmasının Gazi Üniversitesinin öğrencilere sağladığı teknolojik imkanların daha yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Çoklar (5) yapmış olduğu çalışmasında üniversiteler arasındaki farklılıkların öğretmen adaylarına sunulan bilgisayara erişim fırsatları, teknik imkanlar gibi farklı faktörlerden kaynaklanmış olabileceğini vurgulamıştır. Franklin (1999) ise, öğrencilerin bilgisayara erişim durumlarının NETS yeterliklerine sahip olma üzerinde önemli etkisi olduğunu belirtmiştir (5). Bu arada, Teknolojik işlemler ve kavramlar bilgisi, Verimlilik ve mesleki uygulamalar, Ölçme ve değerlendirme, Öğrenme ortamları ile öğrenme yaşantılarının planlanması ve tasarlanması ve Bireysel farklılıklar ve özel ihtiyaçlara göre öğretimi planlama alt boyutlarında gruplar arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Sonuç olarak, beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitim teknolojileri standartları ile ilgili öz yeterliliklerinin iyi düzeyde olduğu, cinsiyetlerinin özyeterliliklerini etkilemediği tespit edilmiştir. Sonuçlarda ayrıca üniversite değişkeninin öğretmen adaylarının “sosyal, etik, yasal ve insani konular” alt boyutunda farklılık olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda, ülkemizdeki üniversitelerin eğitim teknolojileri konusunda belirli bir standarta ulaştırılması için destekleme çalışmalarının yapılması, ayrıca diğer üniversitelerdeki öğrencilerin bu konudaki görüş ve önerilerinin belirlenmesi için çalışmalarda bulunulması önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Akkoyunlu B, Orhan F. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanma öz-yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki, *The Turkish Online Journal of Educational Technology- TOJET*, 2003; 2(3); 1-11.
2. Bandura, Albert. *Self-efficacy*. In *V.S. Ramachandran. Encyclopedia of humanbehavior*, New York: Academic Press, 1994.
3. Chao, Wanyu. Self Efficacy toward Educational Technology: The Application in Taiwan measuraandinitial test. *MIS Quarterly*.1995;189-211.
4. Compeau D,Higgins C. Computer self-efficacy: development of a Educational Psychologist, 1990: 25(1);71-86.
5. Çoklar AN. Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojileri Standartları İle İlgili Özyeterliliklerinin

- Belirlenmesi. Anadolu Üniversitesi, *Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi*, 2008, Eskişehir.
6. Eroğlu A, Ünlü H, Eroğlu İ, Yılmaz B. Beden Eğitimi Öğretmeni ve Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanımına Yönelik Yeterliklerinin İncelenmesi, *Selçuk Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2011; 13(1): 132-135.
  7. Fisher M. Integrating information technology: Competency recommendations by teachers for teacher training, *Journal of Information Technology for Teacher Education*. 1996; 5(3): 233-238.
  8. Gronseth S. Brush T. Leftwich A. Strycker J. Abaci S. Easterling, W. Roman T. Shin S. ve Leusen P. Equipping the next generation of technology preparation and practice. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*. 2010; 27 (1): 30-36.
  9. Göktaş Z. Beden Eğitimi ve Spor Öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Özgüven Algılamaları, *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2011;5 (1); 50-57 internet erişim Adresi:
<http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyodergi/article/view/247>
  10. Gömleksiz MN, Kan AÜ, Biçer S. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Derslerini Yürütmeye İlişkin Özyeterlikleri, *CÜ, Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010; 34(2): 21-30.
  11. İpek C, Acuner HY, Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Öz-Yeterlik İnançları ve Eğitim Teknolojilerine Yönelik Tutumları. *Abi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2011; 12(2); 23-40.
  12. Kafkas E, Açak M, Çoban B, Karademir T. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Algıları İle Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişki. *İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2010; 11(2):93-111.
  13. Karasar N, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Basım Yayın, 1999.
  14. Karsten R, Roth R. Therelationship of computer experience and computer self-efficacy to performance in introductory computer literacy courses. *Journal of Research on Technology Education*, 1998: 31(1);14-24.
  15. Kirschner P, Woperies IGJH. Mindtools for teacher communities: A European perspective. *Technology, Pedagogy, and Education*, 2003; 12 (1), 127-149.
  16. Köseoğlu P, Yılmaz M, Gerçek C, Soran H. Bilgisayar kursunun bilgisayara yönelik başarı, tutum ve öz-yeterlik inançları üzerine etkisi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2007: 33, 203-209.
  17. Roberts JK, Henson RK, Tharp BZ, Moreno N. An Examination of Change InTeacher Self-Efficacy Beliefs In Science Education Based On TheDuration of In-Service Activities, *Journal of Science Teacher Education*, 2001: 12(3); 199-213.
  18. Roussos P. The Greek computer attitudes scale: construction and assessment of psychometric properties. *Computers in Human Behavior*, 2007;23; 578–590.
  19. Schunk D. Goal Setting And Self-Efficacy During Self-Regulated Learning. *Teacher Education Journal of Educaitional Media, LibrarySciences*, 1990: 4(40).
  20. Smarkola C. Efficacy of planner behavior model: Beliefs that contribute to computer usage intentions of student teachers and experienced teachers. *Computers in Human Behaviour*, 2008: 24; 1196-1215.
  21. Tavşancıl E, Keser H. İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi, *Eğitim Bilimlerine Uygulama Dergisi*, 2002; 1(1): 79-100.
  22. Teo T. Assessing the Computer Attitudes of Students: An Asian Perspective. *Computers in Human Behavior*, 2008; 24, 1634-1642.
  23. Tschannen-Moran M, Woolfolk- Hoy A. Teacher Efficacy: Capturing an Elusive Construct. *Teaching and Teacher Education*, 2001; 17: 783-805
  24. Yaman M. Beden Eğitimi Ve Spor Bölümü Öğrencilerinin İnternet Kullanım Durumları. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*. 2006; 1(2): 1-28.
  25. Yücel AS, Devocioğlu S. Spor Eğitiminde Bilgi ve İletişim Teknolojinin Kullanımı, 5th International Computer&Instructional Technologies Symposium September 22nd-24th 2011, Fırat University in Elazig,
  26. Varank, İ. Considering material development dimension of educational technologies: Determining competencies and pre-service teachers' skills in Turkey. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 2009; 5(2): 119-125.